

Emmy Noether

Emmy Noether ble født i Tyskland i 1882. Emmys far var professor i matematikk, og må utvilsomt ha inspirert Emmy. Hun planla først å studere engelsk og fransk, men valgte i stedet å studere matematikk ved Universitetet i Erlangen, hvor faren underviste. Kvinner hadde nylig blitt tillatt å ta kurs på universitetet, men måtte ha tillatelse fra foreleserne for å følge forelesningene. Etter tre år tok Emmy avgangseksamen. Hun begynte så å studere ved Universitetet i Göttingen, og underviste der til 1933, da det tyske nazistregimet forbød jøder på universitetene. På grunn av hennes store interesse for matematikk og studentene sine, fortsatte hun å holde møter for dem hjemme hos seg en periode før hun forlot Tyskland.

I løpet av denne perioden hadde Emmy klart å skaffe seg et renommé som en uvanlig dyktig algebraiker. Hun foreleste på den Internasjonale Matematikerkonferansen i Bologna, og ga kurs på Universitetet i Moskva og Kommunistakademiet. Til tross for sitt gode rykte som matematiker, fikk hun aldri en full professorstilling ved Göttingen, mye på grunn av deres frykt for kvinner på universitetet. Store deler av tiden underviste hun under David Hilberts navn, en kjent matematiker hun arbeidet med. Han jobbet aktivt for at hun skulle få en professorstilling, men tross mange forsøk sa universitetssenatet alltid nei. Hilberts svar er kjent: «Mine herrer, jeg ser ikke hvordan en kandidats kjønn skal veie mot at hun blir ansatt som *Privatdozent*. Tross alt, universitetet er ikke en badstu!».

Emmys forelesninger var ikke planlagte, og var mer en diskusjon rundt et tema – mange av hennes matematiske ideer skal ha oppstått mens hun foreleste. Hun var sjuskete, og brydde seg knapt om utseendet. Under en lunsj skal hun ha gestikulert vilt og sølt mat, mens hun diskuterte matematikk uforstyrret. Hun ble beskrevet som en «grov og enkel sjel, men med hjertet på rette stedet». Emmy brydde seg mye om andre mennesker, og ikke like mye om eget omdømme; flere ganger lot hun studentene sine ta ære for egne ideer.

Da hun ble utvist fra Göttingen grep Bryn Mawr, et kvinneuniversitet i USA, sin mulighet til å tilby henne en professorstilling, og hun takket ja. Hun stortrivdes i USA, hvor hun kunne nyte den respekten hun ikke fikk som kvinne og jøde i Tyskland. Dessverre skulle hennes periode i USA bli kort: hun døde etter bare ett og et halvt år, 53 år gammel, av komplikasjoner fra en øyeoperasjon.